

Prabha (Kani Kusruti) och Anu (Divya Prabha) i All We Imagine As Light.

Stilla ljus i metropolens mörker

Det börjar nästan som en dokumentär. Kameran rör sig ovanför det mörka Mumbai. Vi ser bilar, gator, metrostationer, torgstånd. Samtidigt hör vi olika berättarröster. Några osynliga, men mycket levande och till och med humoristiska människor reflekterar över sitt migrantliv i metropolen.

En arbetare vid skeppsvarvet minns sin första natt i Mumbai. Stanken av fisk, skramlet av metall. En gravid hushållerska skämtar om att hennes arbetsgivare alltid ser till att hon äter ”som en drottning”. En man som var med om oroligheterna i Gujarat vågar inte kalla Mumbai för sitt hem, trots att han har bott här i många år: tänk om han en dag tvingas att flytta bort? En kvinna menar att staden hjälpte henne att komma över hjärtesorg.

Mumbai är en fattigmans drömfabrik, en smältdegel av tungomål, en drog som hjälper folk att glömma, en kvicksand att fastna i. Myllrande stad, dina gator fylls av drömmar, som Charles Baudelaire en gång skrev.

Så stannar kameran upp. Från panoramavy går den mjukt till närbild. Bland metropassagerarna skymtar två kvinnor.

Sjuksköterskorna Prabha (Kani Kusruti) och Anu (Divya Prabha) är på väg hem efter en arbetsdag. Båda är klädda i blått – färgen som präglar hela filmen. Enligt regissören Payal Kapadia är det monsunens färg. Dessutom är Kapadia fascinerad av nätterna i Mumbai. I hennes konstnärliga universum står blått för längtan, dock inte för alienation. Född år 1986 i Mumbai hyser hon tydligen en särskild kärlek till sin hemstad. En monsterstad, javisst. Men filmens Mumbai ”förbjuder folk att hata varandra, må de sen

bo i en rännsten.” Kanske det är önsketänkande, men Kapadia har rätt till det.

En gång frågade jag en indisk bekant om han kunde tänka sig att gifta sig med en utlänning. Han kunde lika bra göra det, menade han. En kvinna från en annan indisk delstat skulle uppfattas som en utlänning av hans släkt.

Sådant känner man av i Kapadias film. I Mumbai bor hinduer och muslimer. Här talas marathi, hindi och malayalam. I synnerhet malayalam: huvudpersonerna härstammar från landsbygden i Kerala.

Prabha och Anu jobbar på samma sjukhus. De är också rumskamrater. Prabha är gift med en man som stack iväg genast efter vigseln och jobbar någonstans i Tyskland. I början ringde han, men i berättande stund har han slutat med det. Äktenskapet var arrangerat av deras familjer, Prabha fick aldrig någon chans att lära känna sin man på djupet. Likväl väntar hon på honom. En dag får Prabha en present från Tyskland, en fin och dyr köksmaskin. Hon omfamnar den som om den vore en levande varelse.

I likhet med Hirokazu Kore-eda vidgar Kapadia begreppet familj. Systerskapet går som en röd tråd genom filmen. Prabha är som en storasyster åt Anu. Den djärva Anu är allt som Prabha aldrig vågat bli. Anu är kär i muslimen Shiaz (Hridhu Haroon). För att kunna träffa Shiaz på tumanhand medan hans föräldrar är bortbjudna köper hon en burka: utan den går det inte att smyga in i de muslimska kvarteren. Strunt i att Anus familj jämt skickar henne foton av äktenskapskandidater, hon gör som hon vill. Samtidigt hänger ett damoklessvärd över de unga tu: vad ska de leva på om de rymmer tillsammans?

Visst är detta ett patriarkaliskt samhälle, men männen i filmen är överraskande blyga. Blyg är den unge Shiaz. Blyg är läkaren Majoy (Azees Nedumangad) som är förälskad i Prabha. Än skänker han henne en diktsamling, än bjuder han henne på sötsaker. Han är så skygg av sig att han är till och med lite rädd för katten som bor hos Prabha och Anu. ”De som är rädda för katter var möss i sitt forna liv”, skrattar Prabha.

Tack vare Ranabir Das enastående kameraarbete blir vi liksom en del av denna verklighet. Vi upplever huvudpersonernas vardag och helg inifrån. Osökt tänker jag på Wim Wenders lågmälda storstadsskildring *Perfect Days*. Den visuella rytmen vaggas in oss i en sorts nirvana.

Filmen ligger ljusår från Bollywood, men visst dansas det här. En av dem som vi ser dansa är Parvathy (Chhaya Kadam), en änka i övre medelåldern som jobbar som sjukhuskock. Efter att ha blivit av med sitt hem på grund av några giriga byggherrar hämnas hon genom att krossa deras reklamskyltar.

I den andra delen av filmen flyttar Parvathy tillbaka till sin hemby med hjälp av Prabha och Anu. Där utspelas filmens mest romantiska, bitterljuva scener. Finalen då Prabhas längtan efter sin man får en sorts upplösning är präglad av magisk realism.

Kapadias känsla för musik är klockren. Den koptisk-etiopiska nunnan Emahoy Tsegué-Maryam Guèbrou's pianokompositioner i all ära, men här introduceras också den unge tonsättaren Topshe från Kolkata.

Denna film blev Kapadias stora genombrott. Ifjol vann den Grand Prix vid festivalen i Cannes, men också tidigare hade Kapadia fått ett pris i Cannes, för sin dokumentär *A Night of Knowing Nothing*.

All We Imagine As Light är en film om kärlek. Förlorad kärlek, omöjlig kärlek, obesvarad kärlek. Men också människokärlek i allmänhet.

I dagens apokalyptiska atmosfär uppskattar man den desto mera. Kapadias karaktärer drömmer inte om rikedom utan bara om rättvisa och värme. Samtidigt är de medvetna om att livet i sig är värdefullt och förtrollande. Som Bertolt Brecht skrev en gång: ”I mörka tider kommer man ändå att sjunga.”

ZINAIDA LINDÉN

All We Imagine As Light

(പ്രഭയാൽ നിനച്ചതെല്ലാം)

Drama. 115 min. 2024

Produktion Indien, Frankrike, Nederländerna, Luxemburg, Italien

Manus och regi Payal Kapadia

Foto Ranabir Das

Musik Emahoy Tsegué-Maryam Guèbrou, Topshe

I rollerna Kani Kusruti, Divya Prabha, Chhaya Kadam, Azees Nedumangad, Hridhu Haroon.